

راه های انتقال ایدز

راه‌های اصلی انتقال اچ آی وی از فرد آلوده به افراد سالم عبارتند از : تزریق مشترک مواد، رابطه‌ی جنسی محافظت نشده، استفاده از تیغ و وسایل برنده و تیز به صورت مشترک، دریافت خون و فرآورده های خونی آلوده، پیوند بافت یا عضو آلوده، انتقال از مادر به کودک در دوران جنینی، زایمان یا در زمان شیردهی . بنابراین خون و مایعات حاوی خون، شیر مادر، منی، ترشحات واژن، مایعات نخاعی و بافت های بدن قابلیت انتقال ویروس را دارند . اما مدفوع، ترشحات بینی، بزاق، خلط، عرق، اشک، ادرار و ترشحات معده اگر چه ممکن است حاوی ویروس باشند، اما این که بتوانند ویروس را منتقل کنند ثابت نشده است .

۱- تماس جنسی محافظت نشده

اچ آی وی از طریق مایع منی (همچنین مایعی که قبل از منی خارج می شود) و ترشحات دستگاه تناسلی زنان و خون افراد مبتلا به آن منتقل می شود و افرادی که با این ترشحات، چه از طریق ارتباط با همجنس و چه از طریق ارتباط معمول جنسی تماس پیدا کنند دچار عفونت اچ آی وی می گردند. وجود بیماری های مقاربتی مثل سوزاک، سیفلیس و همچنین زخم های دستگاه تناسلی خطر آلودگی را چند برابر خواهد کرد. بدیهی است اگر هیچ یک از دو طرف رابطه ی جنسی به عفونت اچ آی وی مبتلا نباشند به این بیماری مبتلا نخواهند شد.

بعضی از گزارشات حاکی از آن است که از طریق روابط جنسی دهانی نیز ممکن است ویروس اچ آی وی منتقل شود. اگرچه این احتمال کمتر است ولی به احتمال چنین انتقالی در اثر زخم و خو نریزی از لثه می باشد. لازم به ذکر است که در یک ارتباط جنسی احتمال انتقال اچ آی وی از مردان آلوده به زنان به مراتب بیش از انتقال این عفونت از زنان آلوده به مردان می باشد. چون مایع منی آلوده ممکن است برای چند روز در واژن زن باقی بماند . سلول های ناحیه ی دهانه ی رحم نیز دارای استعداد زیادی برای سرایت اچ آی وی به بدن هستند.

اگرچه زنان از طریق ارتباط جنسی در معرض خطر بیشتری برای ابتلا به بیماری می باشند، ولی به یاد داشته باشید که بسیاری از مردان مبتلا به ایدز از طریق داشتن ارتباط جنسی با زنان آلوده به این بیماری مبتلا شده اند و ابتلای افراد به ایدز از طریق ارتباط جنسی معمول، در بسیاری از مناطق دنیا از جمله کشورهای آفریقایی و برخی از مناطق آم ریقای جنوبی به کرات مشاهده می شود.

اگرچه در ایالات متحده این انتقال بیشتر از طریق روابط میان افراد همجنس باز صورت گرفته است، ولی در بیش از ۷۵ درصد از مردان آلوده در جهان، موارد انتقال ایدز از وی، از طریق داشتن روابط جنسی معمول با زن آلوده بوده است. این روند در کشور آمریکا و کانادا به سرعت رو به رشد می باشد و بسیاری از زنان نیز در آمریکا از طریق داشتن روابط جنسی با مردان آلوده به ویروس ایدز، دچار این بیماری می شوند، هرچند که این مردان معتاد به مواد مخدر تزریقی نمی باشند.

طبق گزارش های مرکز مدیریت بیماری ها در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، در ایران در زمان تدوین این راهنما، اکثر موارد ابتلا به این بیماری، از طریق اعتیاد تزریقی و استفاده از سرنگ مشترک در تزریق صورت گرفته است و انتقال بیماری از طریق ارتباط جنسی سهم کمتری را دارا می باشد. الگوی رفتارهای جنسی به خصوص در جوانان نشان می دهد موج بعدی بیماری در افراد عادی جامعه (غیر معتادان تزریقی) و از طریق انتقال جنسی خواهد بود و افراد بیشتری از جامعه به آن مبتلا خواهند شد.

ارتباط جنسی مقعدی و همجنس بازی از روش هایی است که موجب سرایت ویروس ایدز می گردد، به ویژه شخصی که مفعول واقع شده است، در معرض بیشتری از این آلودگی قرار دارد؛ زیرا آلت تناسلی فرد موجب پارگی لایه های داخلی مقعد شده و این امر موجب می گردد تا ایدز وی موجود در درون مایع منی به راحتی وارد جریان خون شود. زنان به علت شکل اندام جنسی و این که پوشش گسترده تری در تماس با مایعات آلوده جنسی دارند در معرض خطر بیشتری برای دریافت ویروس و بیمار شدن هستند. همچنین نزدیکی جنسی در زمان عادت ماهانه ی زنان خطر انتقال عفونت را افزایش می دهد.

کسانی که به دیگر بیماری های جنسی (STIs) مثل سیفلیس و سوزاک مبتلا هستند هم خطر بیمار شدن و هم بیمار کردن دیگران را بیشتر دارند. در ارتباط جنسی دهانی احتمال انتقال بیماری کمتر است و به خونریزی از لثه ها و زخم دهان بستگی دارد. در هر حال احتمال انتقال بیماری از این طریق به صفر نمی رسد.

۲- سرایت از مادر به کودک

در دوران حاملگی، هنگام وضع حمل یا کمی بعد از زایمان، ویروس نقص ایمنی می تواند از مادر آلوده به کودک انتقال یابد. ایدز از وی همچنین می تواند در شیر پستان زن آلوده وجود داشته باشد و در طی شیر دادن به نوزادش منتقل شود. البته در صورت در دسترس بودن داروی پیشگیری کننده پروفیلاکسی و استفاده از داروهای مناسب، احتمال این انتقال بسیار کاهش می یابد. هر چند در

بسیاری از کشورهای فقیر و در حال توسعه، چنین داروهایی در دسترس نیست. آلودگی به اچ آی وی در کودکان، به سرعت به سوی ایجاد بیماری ایدز پیشرفت می‌کند و لذا شانس زنده ماندن کودک هم کم است .

۳- سرایت از طریق خون و فرآورده‌های خونی

اوایل دهه ی ۱۹۸۰ ابتلا به اچ آی وی به سرعت میان افرادی که به علت ابتلا به بیماری هموفیلی مجبور به تزریق خون بودند افزایش پیدا کرد. خون افراد مبتلا به هموفیلی در هنگام خونریزی، منعقد نمی گردد. به همین علت هنگام آسیب دیدگی مقدار زیادی خون از بدن آن ها خارج می‌شود. در اوایل شیوع ایدز، بیش از نیمی از افراد مبتلا به هموفیلی دچار عفونت اچ آی وی شدند.

در میانه‌ی دهه‌ی ۱۹۸۰ آزمایش تشخیص آنتی بادی اچ آی وی (که وجود عفونت اچ آی وی را مشخص می نمود) در دسترس عموم قرار گرفت و بانک خون نیز شناسایی خون های اهدایی را آغاز نمود. از سال ۱۹۸۷ به بعد دیگر هیچ فرد مبتلا به هموفیلی، به علت تزریق خون، به اچ آی وی مبتلا نگردد . در همان زمان که تزریق خون یکی از مواردی بود که افراد دریافت کننده‌ی خون و فرآورده‌های خونی به وسیله ی آن دچار عفونت اچ آی وی می شدند، هیچ اهداکننده خونی به سبب اهدای خون به این عفونت مبتلا نشد. علت آن گرفتن خون به وسیله سوزن‌های استریل یک بار مصرف بود.